

КАЛЯ ХАТЫ

ВОЗЯЦЬ НА ЗАНЯТКІ АЎТОБУСАМІ Ў ІВАНАЎСКІМ РАЁНЕ

Цікава, што маршрут наведвання вёсак «плавае». Калі, скажам, сёлета першы рэйс аўтобус робіць у Шчакоцк, то налета ён зранку будзе ехаць у Замошша. Такім чынам, вучні з адной вёскі змогуць паспаць крыху больш, а на наступны год — з другой.

Конкурсы, алімпіяды, экскурсіі

Аўтобус для сельскай школы гэта не толькі своечасовая дастаўка на ўрок. Гэта яшчэ магчымасць удзельнічаць ва ўсіх раённых мерапрыемствах, конкурсах, алімпіядах, а таксама экскурсійнай дзейнасці. Вось у наступную суботу запланавана паездка групы вучняў у Псышчаўскую школу на канферэнцыю па развіцці радыёэлектронікі, раскажваюць настаўнікі, потым пачнуцца прадметныя алімпіяды.

— Наўрад ці мы паўдзельнічалі б у столькіх агульных справах, каб не былі на колах, — разважае дырэктар Святлана Ляхавец. — Добра памятаю тыя часы, калі вазілі вучняў на падобныя мерапрыемствы рэйсамі аўтобусам. Гэта ж трэба было паспець, падстроіцца пад расклад яго руху. А цяпер і аўтобусаў стала менш, у некаторыя вёскі яны ходзяць ледзь не раз на тыдзень.

Да таго ж усе памятныя мясціны свайго раёна з кожным класам аб'язджаем: музей Дастаеўскага ў Дастоеўскай школе, карцінную галерэю Напалеона Орды ў Варацэвічах, мотальскія музеі — грэх было б не ведаць славы тэатра малой радзімы. Таму перыядычна выбіраем на экскурсіі.

Святлана Мікалаеўна родам з Дружылавіч, згадала, як крыху старэйшыя яе аднавяскоўцы хадзілі ў школу ў Дастоева за восем кіламетраў (гэта ў добрае надвор'е напрамку), а калі ў абход, то і больш атрымлівалася. А дзеці і ўнукі іх маюць зусім іншыя ўмовы.

Абед — бясплатны

У Шчакоцку мы спыніліся каля першай хаты ад прыпынку. Насустрэч выйшла гаспадыня, аказалася, шматдзетная маці — Любоў Валовына. У Любові Іванаўны трое школьнікаў — сямікласнік Улад, шасцікласнік Арцём і Яна, вучаніца 2 класа. Раней, калі сям'я пераехала ў гэты дом, дзяцей самі бацькі вазілі ў горад у школу, а з гэтага года перавялі ў Дру-

жылавіцкую. Цяпер маці не нарадуецца: «Стала зручна, прыпынак каля самай хаты. Выбеглі ранкам, з акна бачаць, як аўтобус падыходзіць, і заехалі. З заняткаў прыехалі, нам не трэба ні адвозіць, ні забіраць. У суботу таксама ездзяць на секцыі, гурткі. Я іншым разам прапаноўвала дома застацца, не згаджаюцца, ім там падабаецца».

Любоў Іванаўна родам са Століншчыны. Таму не дзіўна, што на яе сядзібе ўстаноўлена некалькі радоў цяпліц. Разам з мужам яны займаюцца вырошчваннем агародніны. Работы хапае, а за дзяцей спакойныя. Тым больш што тыя заўсёды не проста дагледжаныя, але і смачна

Кіроўца Сяргей БУЧЫК, настаўніца Таццяна РАЙКЕВІЧ.

накормленыя. Усе вясковыя вучні атрымліваюць гарачы абед бясплатна. А дзеці са шматдзетных сем'яў на такіх жа ўмовах забяспечваюцца двухразовым гарачым харчаваннем, калі яны займаюцца ў групе падоўжанага дня.

Загадчык сектара аддзела адукацыі Іванаўскага райвыканкама Уладзімір БЭНДА раскажаў, што ў гэтым навучальным годзе ў сельскія школы раёна арганізаваны падвоз 934 вучняў. Падвоз арганізуюць 18 аўтобусаў. Большая частка з іх захоўваецца на вытворчай базе ў Ляскавічах.

Па дарозе ў школу мы зазірнулі ў гэты вялікі гараж. Там стаяла некалькі аўтобусаў. Кіроўца Віктар Гарбацэвіч рыхтаваў сваю машыну да выезду. Віктар Аляксандравіч, як і яго калега з Дружылавіч, машыну атрымаў у

2006 годзе. Ёсць старэйшыя машыны, ёсць і навейшыя, парк іх увесь час папаўняецца.

Алена ДАРАГАКУПЕЦ, старшыня Іванаўскага раённага Савета дэпутатаў:

— Працэс аптымізацыі сельскіх школ непазбежны. Невялікія школы закрываюцца. Летась у раёне закрылі адну школу, яшчэ адна рыхтуецца да закрыцця ў наступным навучальным годзе. Але дзяржава робіць усё, каб дзеці не адчулі нязручнасці, каб яны ў любое надвор'е заўсёды своечасова прыступілі да заняткаў. У адным толькі нашым раёне на падвоз дзяцей і забеспячэнне прадуктамі сельскіх школ траціцца 15 тон бензіну штомесяц.

ПАМЯЦЬ У ГРАНІЦЕ

ІНІЦЫЯТЫВА

Так атрымалася, што Савініцкую школу ў Клімавіцкім раёне закрылі, калі ёй павінна было споўніцца 100 гадоў. Спачатку драўляная, потым цагляная — яна б прастаяла, напэўна, яшчэ столькі, калі б не чарнобыльская трагедыя. Вёска, а з ёй і школа перасталі існаваць у 1991 годзе. А ў 2015 годзе нечакана пачалося другое жыццё школы, гэтым разам у граніце. Каля сотні былых вучняў вырашылі захаваць дарагую сэрцу памяць. Помнік з'явіўся ў аграгарадку Ціманова, менавіта там у Доме культуры штогод збіраюцца былыя выпускнікі.

— Мы патрыёты, вась ужо будзе 11 гадоў, як рэгулярна сустракаемся кожную трэцюю суботу чэрвеня, — кажа выпускніца 1967 года Лідзія Антонава. — Нам самім ужо некаторым па 70 гадоў, нашы настаўнікі-франтавікі даўно пайшлі з жыцця, але мы з удзячнасцю іх успамінаем. Першы раз сабралася болей за 200 чалавек, але і зараз прыязджае не меней за 50. Некаторыя едуць нават з Амерыкі.

— Помнік прысвечаны Савініцкай школе і пачатковым, якія таксама сцёр з зямлі Чарнобыль — Гарадзешня1, Студзенец, Дзяражня і Цітаўка, — удакладняе Валянціна Халадзінская (у школе Іванова). Менавіта яна адкрыла ў Мінску рахунак для збору сродкаў. А Лідзія Васілеўна Іванова (Шавялёва) займалася пытаннямі ўстаноўкі помніка школе, тэлефанавала землякам, пісала ім лісты. Дзякуючы яе намаганням была сабрана большая частка грошай. Яшчэ адзін выпускнік, Леанід Паўлавіч Цыркуноў, стаў сапраўдным біёграфам школы, дзе шмат гадоў працаваў настаўнікам яго бацькі. Ён сабраў вельмі багаты архіў, у тым ліку і фота, прысвяціў установе і яе выпускнікам некалькі відэаролікаў.

Усе гэтыя людзі клапацяцца, каб сустрэчы не прыпыняліся і школа працягвала жыць у памяці. Кажуць, што стасункі з дарагімі сэрцу людзьмі падаўжаюць жыццё. Ініцыятары школьных сустрэч у гэтым перакананыя.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

ЗАКОНА

выводзіцца на вахту, дзе вядзецца кантроль за падвозам прадуктаў і выходам работнікаў харчовага блока з установы. Першы месяц работы відэасістэмы паказаў яе эфектыўнасць, сцвярджаюць спецыялісты ўпраўлення адукацыі. Таксама ўкаранёна электроннае меню, бацькі школьнікаў разлічваюцца за харчаванне дзяцей праз інтэрнэт.

Такія меры накіраваны на прадукцыйнае парушэнняў у сістэме школьнага харчавання. Але гэта будзе палавінчатая мера, калі не будзе наладжаны грамадскі кантроль, лічыць **старшыня КДК Гродзенскай вобласці Анатоль ДАРОЖКА**. У гэтым сэнсе могуць дапамагчы БРСМ, бацькоўскія і прафсаюзныя камітэты. Галоўным звяном застаецца адміністрацыя. Пакуль дырэктар сам асабіста не возьмецца наводзіць пара-

дак і не арганізуе работу, вынікам будуць і крымінальныя справы, і зняцце з пасады, і прыцягненне да адказнасці, падкрэслівае Анатоль Дарожка.

— Задача не ў тым, каб пакараць кухара ці загадчыка вытворчасці, а ў тым, каб і харчаванне ў школах і выкарыстанне бюджэтных сродкаў было эфектыўным і рацыянальным, — канстатуе старшыня КДК Гродзеншчыны. — Пакуль складана гаварыць аб становах вынікаў. Як паказаў снежаньскі маніторынг, праблемы застаюцца. Мы правярылі тры ўстановы адукацыі, і ва ўсіх ёсць парушэнні. Між тым у Гродзенскай вобласці праз сістэму камбінатаў школьнага харчавання праходзіць крыху больш за палову ўсіх школьнікаў.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

У ТЭМУ

Алена АЛЯХНОВІЧ, дырэктар СШ № 28 Гродна, дэпутат гарадскога Савета дэпутатаў:

— У нашай школе ахоплены харчаваннем 99 % школьнікаў. Дасягнуць такога выніку дапамагло ўкараненне шведскага стала для вучняў 6–11 класаў. Эксперымент аказаўся ўдалым.

Вялікі асартымент салатаў, сокаў, садавіны і гарачых страў дазваляе кожнаму выбраць тое, што яму падабаецца, гэта значыць, што харчаванне не толькі правільнае, але і смачнае. Пры гэтым павысілася і сама культура харчавання, бо школьнікам не навязваюць аднолькавыя стравы, а прапануюць самім зрабіць выбар. Улічваецца і дыетычнае харчаванне. Дзяўчаты-старшакласніцы выбіраюць часцей

салаты і нешта мясное, у хлопцаў больш шырокі асартымент.

Некалькі гадоў таму ў школе поўнасьцю аднавіўся харчовы блок, устаноўлена відэаназіранне. Мы замянілі ўсё абсталяванне на сучасныя тэхналогіі. У нас устаноўлены параканвектамат — шафа для смажання, якая дазваляе гатаваць некалькі страў.

У школе вядзецца пастаянны кантроль за якасцю прыгатавання страў. За арганізацыяй харчавання сочыць бракеражная камісія, савет па харчаванні, савет старшакласнікаў, прадстаўнікі бацькоўскага камітэта, дзяжурны адміністратар. Загадчык харчовага блока — наша былая вучаніца, яна вельмі стараецца, каб дзеці харчаваліся і смачна, і якасна.